

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 50 ANUL XXI.

Sabiu, in 20 Iunie (2 Iuliu) 1873.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expediția Joi pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscrutele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. plenariu 11.—1873.

Preacinstitoru Parinti Protopresbiteri și Administratori protopresbiterali! Cinstita Preotime eparchiale! Iubitu poporu credinciosu alu archidiecesei noastre transilvane greco-orientali!

Cu plângere mare foarte a plânsu odinioară Iosifu mărtea parintelui seu Iacobi, cându acel'a, slabitu de betrânetie și nepotintie, după binecuyentă pre fiii sei, se puse pre patulu seu și adormi. Cu plângere mare foarte vine și Consistoriulu archidieceșanu, că se Ve chîame pre toti a Ve face partasi plângerei sei, aducându-ve la cunoșcintia și pre calea acestui cercolariu, precum prin telegrame o a facutu acest'a mai înainte, ca prèveneratulu, prèbunulu, prèiubitulu nostru Archipastoriu și parinte, Archiepiscopulu și Metropolitulu nostru,

Andreiu Baronu de Siagun'a, a incetatu dintre cei vii.

O bôla plina de doreri și suferintie, alinata numai prin mângaierele sântei noastre religii și prin numeroșele dovedi de pietate, credintia și iubire a credinciosilor sei fii de aproape și de departe, — o bôla de inima, ce l'a cuprinsu mai tare din serbatorile Nascerei Domnului și Mantuitorului nostru din anulu 1872, cându mai pe urma sloji lui Dumnedieu incungioratu de preotimea sea, și care bôla de atunci neintre-ruptu lu tîenù legatu de patulu doreriloru, ear in dilele din urma deveni din ce in ce totu mai grea, — curmă in fine scump'a vieti'a a marelui Archipastoriu Sâmbata in 16/28 Iunie a. c. la 6 ore după amedi, fiindu intr'alu 65-lea anu alu vietiiei și alu 27-lea alu archipastoriei sei.

Faptele barbatului rar și providentiale, tramisu noue dela Domnedieu, că unu alu doilea Moise, pentru desceptarea noastră bisericășea și natiunale, carele tota vieti'a sea o a consântitu binelui comune, suntu multu mai bine cunoscutu tuturor, decâtu se fia de lipsa a se insiră acelea aici: ele suntu o parte eminenta a istoriei noastre natiunale și bisericășeci de mai bine de unu patraru de seculu; fundatiunile cele numeroșe întemeiate de Densulu, tipografia archidieceșana cu pretioșele opuri bisericășeci, scolastice și științifice, compuse seu edate de Densulu, seminariulu archidieceșanu, îmbunătățirea stărei materiali și intelectuali a preotimei și invetiatorimei noastre, sporirea bisericeloru și școleroru noastre, crescerea culturai iubitului nostru poporu in toti ramii vietiiei lui, dara mai pre susu de tôte reinvierea vechei noastre metropolii, asigurarea prin legile patriei a egalei îndreptării a bisericășei noastre, și asiadiarea ei pre bazele cele pre cătu solide, pre atât'a și liberali ale statutului nostru organicu, suntu de ajunsu, pentru de a eternisă cu gloria neperitôre memori'a Lui. De aceea Consistoriulu archidieceșanu, pre lângă cele espuse mai susu, și pre lângă luarea mesuriloru de lipsa, că vieti'a și faptele marelui nostru Metropolitu sa fia descrișe și publicate intr'o scriere deosebita, aduce la cunoșcintia archidieceșei inca numai acea un'a împregiurare, ca precum marinosulu nostru Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu a vietiuitu nu pentru sine, ci pentru clerulu și poporulu seu credinciosu, asi și in momentele din urma ale vietiiei că bunu parinte n'a uitatu pre fii sei; căci pre lângă aceea, ca a asiguratu vieti'a sea cu 100,000 fl. v. a. in favôrea bisericășei noastre, prin testamen-tulu seu dto 1 Augustu 1871 tôte agonisita vietiiei sei o lasa archidieceșei, in modulu acel'a, carele se va aduce la cunoșcintia clerului și poporului nostru credinciosu la tempulu seu.

Din tôte acestea, onoratu cleru și poporu, Ve veti convinge de nou despre iubirea și ingrigirea parintășea a bunului nostru Archiereu, — iubire și ingrijire, carea rompendu legaturile mortiei, trece și preste mormentu; — iubire după asemenarea iubirei Domnului și Mantuitorului nostru Iisusu Christosu, carele iubindu pre ai Sei, pâna in sfersitu t-a iubit pre ei.

De aceea, iubitiloru, convenindu-se, că precum ne-a iubit bunulu nostru Archiereu pre noi, asiă și noi sa-lu iubim pre densulu; și avendu datorintia sânta, că precum a jelitu ôrcându Iosifu pre tatalu seu Iacobi, asiă se jelimu și noi pre neuitatulu marele nostru Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu: Consistoriulu archidieceșanu in profund'a sea dorere pentru perdarea acestei preascumpe vieti ordinéza prin acest'a urmatôrele:

1. In tôte bisericeloru din archidieceș'a noastră se va seversi in cea d'antâiu Duminica după primirea acestui circulariu parastasu serbatorescu pentru odich'a sufletului adormitului intru Domnulu, la care parastasu după tragerea clopoteloru va asistă totu clerulu și poporulu nostru credinciosu;
2. Parastasulu acest'a se va repeti Mercuri in 25 Iuliu a. c., că la diu'a 40. a adormirei; eara unde acest'a n'aru fi cu potintia, se va stramutâ pre Duminică venitoru;
3. Alu treilea parastasu se va face, totu după ordinea de mai susu, Duminica in 16 Decembre a. c., că la diu'a, in carea se plinesce o jumătate de anu dela diu'a reposării;
4. In fine alu patrlea parastasu se va face in 16 Iunie 1874, că diu'a aniversaria a adormirei veneratului nostru reposatu.
5. Pâna cându sub scutul celui Prèinaltu se va întregi vedovitul scaunu archiepiscopescu, se voru celi la tôte SS. Liturgii ecteniile mortiloru „pentru odich'a sufletului reposatului robului lui Domnedieu Archiepiscopului și Metropolitului nostru Andreiu,” și scaunulu archiereșcu — pre unde este in biserică șe asemenea scaunu — se va tîenê acoperitu in velu negru de dolu.
6. In locul Archiepiscopului și Metropolitului in ecteniile pentru cei vii se voru pomeni „Prèsantții nostri Patriarhi de a tôte lumea.”

Asfelin se serbâmu, onorata preotime și iubitu poporu, amintirea nemortitorului nostru Archiepiscopu și Metropolitu, rogându pre Domnedieu îndurâriloru, care la tempurile cele mai grele ne-a cercelatu cu mângaierea sea, că se dea odichna sufletului credinciosului seu servu; iera pre noi se ne lumineze și se ne întarésca și in venitoriu cu darulu Seu.

Consistoriulu archidieceșanu, luându in conformitate cu prescriptele Statutului organicu in diu'a de astadi cărm'a archidieceșei, va conduce afacerile noastre bisericășeci, scolastice și fundatiunale și pre venitoriu in consunantia cu legea, și consciu de înalt'a misiune, ce i se impune cu indoitu pondu in acestu tempu de indoita ponderositate, se va sili a coresponde in tôte privintia justeloru credinciosu ale archidieceșei, și ascépta spre scopulu acest'a cu deplina încredere spriginulu întregii noastre preotimi și alu întregului nostru poporu credinciosu, carele in acestu restempu de cercare estraordinaria are se deă probe factice despre simțiemintele și convingerile sei religioșe, morali și constituționale bisericășeci.

Hărthiile oficiôșe consistoriale se voru subscrie in vacanti'a Archiepiscopiei prin Vicariulu archiepiscopescu și Presiedintele Consistoriului archidieceșanu, Archimandritulu Nicolau Pope'a; eara hărthiile oficiôșe ale organeloru bisericășeci subordonate, precum și hărthiile private catra Scaunulu archiepiscopescu se voru adresâ Consistoriului archidieceșanu și respective Presiedintelui acelui-a, Vicariului archiepiscopescu.

Din siedinti'a Consistoriului plenariu archidieceșanu alu bisericășei greco-orientali transilvane, tîenuta la Sabiu in 16 Iunie 1873.

Nicolau Pope'a m. p.

Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu.

Telegrame si raspunsuri

primite de Consistoriul arhidieceșan plenar în urm'a anunțării despre repausarea Escel. Sele Preșentului Parinte Andreiu Baronu de Siagun'a Arhiepiscopulu Ardélului și Metropolitulu Românilor gr. or. din Ungari'a și Transilvani'a.

Vien'a Curtea imp. 29 1 ora 30 m. d. amedi.

C. r. primulă supremă maresială de curte G. M. Principe Hohenlohe către consistoriul arhiepiscopesc Sabiu.

Amu adusu la Preinalt'a cunoscintia a Majestatei Sele trecerea din viața a Escelentiei Sele Arhiepiscopului și Metropolitului Baronu de Siagun'a. Majestatea Sea a compatimitu foarte adencă perderea acestui barbatu distinsu și pre meritatu și s'a indaratu pre gratiosu a-mi demandă a esprime consistoriului arhiepiscopesc Pre inalt'a compatimire.

N. 110.

Dela ung. reg. Ministru-presiedinte.

Domnului Nicolau Pope'a vicariu arhiepiscopesc greco-orientale în Sabiu.

Bud'a-Pest'a 29 Iunie 1873.

Cu profunda consternatiune amu primitu scirea intristătoare despre perderea, ce o suferă nemeditocitu biseric'a greco-orientale româna și meditoitu patri'a prin mórtea Metropolitului Baronu de Siagun'a.

Că raspunsu la notificarea Ilustrității Tale — potu dá numai espressionu acelu simțiu durerosu, ce a sternitu această neasceptată scire în mine și în socii mei ministrii.

S z l a v y.

M e h a d i ' a 29 Iunie.

Dlul Pope'a Vicariu Sabiu.

La insciintierea despre mórtea bunului nostru Metropolitu Andreiu amu a ve responde, ca bucurosu asi fi venitu la inmormentare, inse medicii nu-mi permitu a intrerumpe cur'a pâna acum cu bonu succesu continuata.

I v a c i o v i c i u ,
episcopu.

Rev. Domnu Pope'a Vicariu arhiepiscopesc Sabiu.

Cu inima sfasiata ve comunicu ca astadi plecu pentru implinirea ultimei sante datorintie către remasitiile pamentesci ale nemuritoriului nostru Metropolitu.

P o p a s u ,
episcopu.

Archimandritulu Nicolau, Vicariu arhiepiscopesc, Sabiu.

Bine voiti a esprimă întregi provincie metropolitane, adencă noastră durere pentru perderea inbitului confrate. Rogaciunile noastre unite cu ale Românilor în genere, facă că îndurată prevedintia sa dea marelui Archipastoriu unu succesoru, carele că și elu sa fia devotatu Bisericeii și natiunei.

C a l i n i c u ,
Metropolitulu Moldovei.

D. N. Pope'a Vicariu arhiepiscopesc.

Representanti'a fundatiunei lui Gojdu esprima cea mai profunda condurere pentru repausarea presiedintelui ei a prédemului Arhiepiscopu și Metropolitu Andreiu, eterna memoria.

pentru repr.

C o m i t e t u l u .

Doliulu.

Resiedinti'a metropolitana este invescuta în doliu, o flamura colosala négra pre lângă acestea fălfaia pre deasupra edificiiului; totu asi dea-supra Seminarului și casei parochiali din cetate.

Sabiulu este în doliu, pentru ca clopotele dela bisericile tuturor confessiunilor vestescu perderea marelui barbatu.

Arhidieceș'a este în doliu, ea 'și tramite spontanu din părțile cele mai departate delegatii carii sa depuna tributulu de lacrimi pre celu mai scumpu momentu alu ei; dela Brasiovu și din tier'a Bârsei sosesc unu trenu separatu.

Provinci'a metropolitana este în doliu, căci dejă de pre acum vedemu pre reprezentatii spontanei ai episcopielor tenatorie de metropolia sosindu că sa impreune durerea inimeloru și lacrimile cu cele ale arhidieceșanilor.

Și ore sa nu fia cauza pentru doliu, cându noi scimu și o vedemu la totu pasulu în operele sele diverse, ca acel'a pre carele 'lu jelimu cu totii a sacrificatu viața sea întreaga pentru înaintare și progresu în tôte directiunile.

Condeșulu nostru este pre debile și durerea noastră pentru perdere este pre apasătoare, pentru

de a puté descrie și numai în parte meritele cari suntu totu atâtea bunătăți pentru români gr. or. pentru români, pentru tron și patri'a în genere.

Istori'a imperiului chiaru, și mai multu, va veni o di cându istori'a generale va dá cu drepta recunoscintia loculu convenitu geniului, carele a resemnatu principiile cele mai mari, ce impreuna binele cu sublimulu, principiile, cari suntu inscise pre stindardele tuturoru popórelor petrunse de adevrat'a civilizatiune.

Cine nu aru plânge dara lá momentulu unui barbatu asi de mare!

Doliulu celu generalu este justificatu de ajunsu.

Incheiâmu pentru acum cu aceste putiene cuvinte, în credintia ca nisuintele noastre ale românilor preste totu, și recunoscintia concetatiunilor patriei noastre, voru continuá nu prin cuvinte, dara prin fapte glorificarea activității nemuritoriului Andreiu!

Revista de diurnale.

Adencă miscati și petrunsi de recunoscintia damu locu condolentiei ce o gasimu în Hermannst. Ztg, foia germâna de aici, în numerulu seu dela 30/18 Iunie cu privintia la evenimentulu celu tristu. Eata ce dice această stimata foia:

„Andreiu Baronu de Siagun'a

Arhiepiscopu alu Ardélului și Metropolitulu romanilor de religiunea gr. or. din Ungari'a și Transilvani'a, consiliariu intimu alu Maj-statiei Sele cesare și reg. apostolice, Mare Cruceriu alu ordinului ces. austriacu Leopoldinu și Cavaleru alu ordin. ces. austriacu alu Coronei de fru clasea I a repausatu Sambata în 28 Iunie, dupa amedi la 6 ore în etate de 65, ani în resiedinti'a arhiepiscopescă din Sabiu, de bóla apei, causata prin unu defectu organicu la inima, dupa o suferintia grea mai bine de 9 luni.

O inima nobila a încetatu de a bate. Biserica gr. or. a perdutu pre unulu dintre cei buni Archipastori ai sei; românilor din Ungari'a și Transilvani'a li se rapí unu rarú binefacatoriu și înaintatoriu pre câmpulu culturai și alu progresului, Sabiulu se privă de o marime istorica și unulu dintre barbati cei mai umani, care se bucură de veneratiunea și simpatia generale. Majestatea Sea imperatulu și Regele jalesce în repausatulu pre unulu dintre cei mai fideli și patri'a pre unulu dintre cei mai buni fii ai sei.

Elu numai este! Istori'a bisericeii și scólei gr. orientali din Ungari'a și Transilvani'a va înregistra cu multamita vointia și activitatea sea cea mare. Și chiaru cându istori'a acest'a dupa obiceiulu ómenilor s'aru arată ingrata și uitătoare, operele lui și rezultatulu lorú perpetuu vorú fi pururea vestitorii cei credinciosi și nedisputabili ai gloriei sele.

Nu este alu nostru a implini misiunea istoriei. Déca ni aducemu aminte, noi carii suntemu marturii activității sele, de starea în carea a aflatu Siagun'a diecesea sea și suirea sea pre scaunulu episcopescu, în anulu 1846, și facemu asemanare cu starea de acum, în carea oper'a sea, Arhiepiscopii'a și Metropoli'a o lasa astfelu încátu se vede ca elu a întielesu spiritulu tempului seu și spiritulu tempului sea l'a întielesu pre densulu: atunci nu putemu altcum, decâtu că și din partene

FOISIÓRA.

O lacrimióra.

versata la mórtea Escelentiei Sele Preasântitului Parinte Arhiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Acum cânta jalnicu, Musa intristata Pre Barbatulu mare, ce ne-n parasitu!

Elu intră în lumea cea adevrată; Spre carea 'n viața-'Si mereu a atientitu!

Mai multu nu i concese chiaru faptele Sele, Că sa mai traiésca pre acestu pamentu;

Ci lasându această a „plângerei vale“ Trebuiá sa siédia lângă celu prea sântu!

Elu se dusa—'n Ceriuri; dupa-ce renome, Gloria, viața-a datu neamului seu,

Dupa-ce salvase Român'a natiune Chiar' cá Moisi candu-vá poporulu judeu

Plange deci natiune atâtu de cercatá! Căci de-unu tempu cu totii par'ca te-au uitatu!!

Perderea această cátu e de-nsemnata. Scii!!! Căci cunoscuta-i pre acestu barbatu!

Iér' tu turma blânda, ce-ai fostu pastorita' Cu-atât'a iubire! Plânge ne-ncetatu!

sa punemu o cununa de veneratiune și de gloria pre momentulu barbatulu celu mare.

„Foi'a noastră este foia germâna. Români, carii au perdutu în Siagun'a mai multu, sa véda din condolentia cea adencă a noastră, ca nu suntu ei singuri, carii sciú cuprinde și apretiu Marimea lorú cea adevrată și istorica.“

Morbulu și órele ultime

Din anuciulu de mai susu se vede ca morbulu scumpulu și nepretuitulu repausatu, a Archipastoriului nostru este de tempu îndelungatu. Fusera doi ani în primavéra acestui anu de candu a începutu a patimi de nadosiela în peptu și insomnia. Inse de atunci încóci au mai fostu și momente, în cari sperantiile noastre cresceau, pentruca avuram fericierea de a vedé pre Escelentia Sea, acum intru fericierea adormitulu, mai usiuranduse de morbu. Acum inse de vre-o nóue luni încóce morbulu a începutu a deveui iérasi mai insuflatoriu de grigia, a începutu a îngreună suferintiile fára de vre-o intrerumpere, din care cauza s'a și consultatu diferiti medici din diverse părți, precum pre lângă cei de aici din locu, alții din Pest'a, din alte parti ale Ungariei și din Brasiovu. Morbulu inse cu tóte aceste din di în di devenia totu mai amenintatoriu.

Inca cându se ivi primulú atacu alu morbulu, Escelentia Sea înaltulu repausatu pregati cá unu parinte bunu și întieptu, dupa cum dice Strachu prin dispuseliuni testamentarie cele ce au a se face pentru casulu celu neasceptatu și acum totusi în modu asiá de surprindetoriu sositu alu mortiei sele și asiá în liniscea și resignatiunea cea mai esemplaria și intru tóte corespondentiaria marimei sele spirituali acceptá finitulu, despre care fii sei sufletesci nu poteau nici sa cugete, fára de a versá isvóra de lacrimi, nutrindu acea sperantia, cá atotputerniculu Ddieu va prelungi inca firulu unei vieti atâtu de scumpe tronului, bisericeii, natiunei și patriei noastre.

Dara altfelu a fostu scrisu în cartea sortiei noastre! Sâmbata în 16 Iunie pre la 3 óre dopa amedi morbulu s'a aretatú mai greu cá ori cându alta data. Fiii sei sufletesci de aici din locu aflându despre acest'a impregiurare trista au alergatu din tóte părțile. Escelentia Sea de-si în ajunulu órei supreme erá cu tóta presentia spiritului, dede sfaturi parintesci celorlu celu încungiurau, dara dupa 5 óre intra agoni'a mortiei, carea se manifestá prin respirare grea și cu intervaluri dorá mai bine de o jometate de óra. Deodata se liniscesce. Erá liniscea eterna. Unu suspinu genarale isbucni din pepturile tuturoru celorlu ce stau în giurulu asterutolui seu și riuri de lacrimi inundau fetiele tuturoru. Durerea și iéra durerea cuprinse inimile tuturoru.

Dupa ce dedura toti tributulu lacrimiloru, membrii consistoriului plenariu ce fura mai dinainte desisgnati conformu §-lui 136 din statutulu organicu cautara a-si implini durerós'a lorú datorintia. Indata dupa această se intr'unira în o siediintia și espedara la vre-o sieptedeci telegrame în tóte partile, mai tâdu desfacura testamentulu, 'lu cetira cu atentione și conformu acelu începura se pregatésca cele de lipsa spre inmormentare.

Lacrimi doióse pre faci'a-ti cernita Curga în torente! — Greu tempu te-a cercatu!!!

Doliu îmbrace astadi ómeni de ori-ce clasa!

Elu ajutorá-se pre-ori-care l'au rugatu, Ori-cine 'n viața-i intrá-se 'n a sea casa

Esindu, cu vorbe sante l'a binecurentatu.

Dar' plângeli mai cu séma, voi teneri ce 'n sperare De-a fi inlesniti prin Densulu în ani de studiatu

Ve implineati cu grija sacr'a-ve chiamare, Căci eaca-ve lipsiti, d'alu Vostru Mecenatu!!!

P'acestu Angeru custode, p'aceast'a stea luciósă, Biserica, natiunea avendu-o de limanu,

Sub man'a-i conductóre în marea viforósă, Nu se temea de valuri, fortune, uraganu!

Modelu în fapte-'n vorbe, esemplu-'n competare Barbatulu, celu mai Mare din secululu presintu

Geniu-ce lumea întreaga-'lu privia cu admirare! De adi va traí în Ceriuri! — Eternu pre acestu pamentu!!!

Iér' anim'a mi sdrobita unu doru acum mai are: Că lacrimile mele se numai ia finitu;

Ci curga, în torinte cá riurile-'n mare! Se plânga eternu pre acel'a ce atât'a ni-au iubitu!!!

S a b i u , Iunie 1873.

Greg. M a r i e ' a
clericu.